

ἡ Σιάθος καὶ ἡ Σκόπελος ἔτεινον πρὸς τὸν ἥλιον τὰ δασέα στήθη των, ὡς φιλόκαλοι πέρδικες, καὶ ἐν συναφείᾳ φαινομενικῆ ἤρχιζεν ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ Πηλίου ἡ σειρά τῆς Γούρας, ἡρέμα προσαναβαίνουσα εἰς εὐγραμμά ὕψη, ἄνω τῶν ὁποίων ἐξείγε βαρὺς καὶ χιονισμένους ὁ Παρνασσός· ἔπειτα ἤρχοντο τὰ ὄρη τῶν Ἀγρῶρων, ἐπιμήκη, ὑψηλά, ὀδοντωτά ὡς σειρά φροβερῶν πύργων εἰς τεῖχος Κυκλώπειον· εἶτα ἀνεπαίσθητως τὰ ἠρωϊκὰ Χάσια καὶ διὰ τῶν Στενῶν τῆς Σιάπκας κατέληγον εἰς τὸν Ὀλυμπον, σχηματίζοντα οὕτω παμμεγίστην λεκάνην, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἠπλοῦντο αἱ παγεῖαι πεδιάδες τῆς Θεσσαλίας, μὲ τὴν λοφοσειρᾶν τοῦ Ῥεβενίου ἐν τῷ μέσῳ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, καὶ τὸν μέγαν Πηνηϊόν, λάμποντα μέσῳ καψαλῶν ὄχθων, μὲ τὰς πόλεις καὶ τὰ χωριά, τὰ τζαμιά καὶ τὰς ἐκκλησίας των, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Ἑβραίους κατοίκους των, τοὺς ὁποίους ὁ ἥλιος ἐφώτιζεν ἤδη εἰς τὰ ἔργα των καὶ κατεφλόγιζε διὰ τῶν ἀκτίνων του. Τούτους δὲ ἴσως θέλων νὰ προσυλάξῃ ὁ ἀγαθὸς Κίσσοσθος εἶδομεν νὰ ῥίπτῃ παγεῖαν τὴν σκιάν του μακρὰν, περιλαμβάνων σχεδὸν τὸ ἡμισυ τοῦ Λαρισαίου πεδίου ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐνῶ τὴν κορυφὴν ἐξέτεινε μέχρι τῶν Χασίων. Ποῖος ὁμως δύναται ν' ἀντιστρατευθῆ τοῦ Διός! Τί δύναται νὰ κάμῃ τὸ ἀκίνητον ὄρος, ὅσον καὶ ἂν εἴνε μέγα, ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐκατηθύλον θεόν. ὅστις ἐμάστιζε τοὺς λευκοὺς ἵππους καὶ ἔφερε τὸ πυρφόρον ἄρμα του μετὰ τάχους εἰς τὰ ὕψη! Μικρὸν κατὰ μικρὸν περιεμάζευσεν, ὁ γηραιὸς τὴν σκιάν του καὶ συνεσπειρώθη περὶ ἑαυτόν, ὡς χελώνη εἰς τὰ βήματα τοῦ διαβάτου.

Ἡμεῖς ὁμως ἐτρέμαμεν ἐκ τοῦ ψύχους ἐκεῖ ἐπάνω καὶ ἐκρατούμεθα ἰσχυρῶς ἀπὸ τῶν πλακῶν ἢ ἀντιστῶμεν εἰς τὰς πνοὰς τοῦ ἀνέμου. Ἀφοῦ δ' ὁ ἥλιος ἐκρυψεν ὑπὸ τὰς ἀκτίνας του ὅλον τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον καὶ τὰς ἀπέναντι ἀκτὰς καὶ τὰς πόλεις καὶ ἐχորτάσθημεν τοῦ θεάματος, τὸ ὅποιον ὁμολογῶ, ὅτι μὰς ἔκαμνε νὰ λησμονήσωμεν πάντα κόπον καὶ κούρασιν, ἤρχισαμεν νὰ κατερχώμεθα προθύμως καὶ εὐχερῶς οὐδὲν ἀναλογιζόμενοι εἰμὴ τὸν τσοπάνον καὶ τὴν ὄπλοφορίαν!

— Ἐδῶ, καπτάνε, ἔχουμε τὰ μαγαζιά μας· μοι εἶπεν ὁ ἀγαθὸς Στεφανῆς ὅταν ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς Συναρχόβρυσις, δεικνύων μοι τὴν κάτω χαράδραν.

Ἡπόρησα πῶς εἶνε δυνατόν νὰ εὐρίσκωνται μαγαζιά εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκεῖνην· ἐν τούτοις παρετήρησα δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ περιμένων νὰ ἴδω τίποτε οἰκίσκους. Ἄλλ' εἰς δευτέραν μου ἐρώτησιν ἔμαθον παρὰ τοῦ Στεφανῆ — ἀπὸ τοῦ ὁποίου, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἀνέλαθον τὸ καπετανλίκι· διότι ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν στάνην — ὅτι μαγαζιά λέγουσι οἱ χωρικοὶ τὰ σπήλαια τοῦ βουνοῦ, ἐντὸς τῶν ὁποίων φυλάσσουν ἀσφαλῶς τὸν πάγον. Καὶ

ὅτι τὸν πάγον αὐτόν κατασκευάζουν οὕτω πῶς. Ἄνοιγουν λεκάνην μεγάλην, τὴν καθαρίζουν καλῶς, ἔπειτα στρέφουν τὸ νερὸν καταρρέοντος βυακίου καὶ τὴν γεμίζουν. Ἐπειτα στρέφουν ἄλλοῦ τὸ ρεῦμα καὶ ἀρίνουν τὸ νερὸν τῆς λεκάνης, τὸ ὅποιον ὑπὸ τὸ δριμύ ψύχος παγώνει· εἶτα ἔρχονται οἱ χωρικοὶ μὲ τοὺς πελέκεις, κόπτουν εἰς τεμάχια τὸν πάγον καὶ τὸν ἀποθέτουν εἰς καθαρὰ καὶ ἀνήλια σπήλαια, ἀπ' αὐτοῦ δὲ φέρουν καὶ πωλοῦν εἰς Λάρισαν τὸ καλοκαίρι πρὸς 30 λεπτὰ τοῦλάχιστον τὴν ὄκταν.

— Καὶ κερδίζετε τίποτε; ἠρώτησα τὸν Στεφανῆν.

— Ἄμ' ἔπειτ' ἀπὸ τὰ γιδια καὶ τὰ κάρθουνα, μ' αὐτόν πορεύομε τὰ σπίτια μας, μοι ἀπήντησεν.

Ἐν τούτοις ἐφθάσαμεν εἰς τὴν στάνην ὅπου ὁ τσοπάνος ἔσπευσε νὰ μὰς ὑποδεχθῆ μετὰ τινος ἄλλου χωρικοῦ ὃν προσέλαθε, φαίνεται, βοηθὸν ἵνα ἐξαρκέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας. Εὐρομεν καὶ τὸ γάλα ψυχραίνόμενον καὶ τὸ ψηθὸν ἑτοιμον καὶ δύο μαῦρους ἄρτους καὶ γιγαντιαίαν τσότραν πλήρη οἴνου καὶ τὴν τυρόπηταν εἰς τὸ ταψί. Ἐστρώθημεν ἐπὶ προχείρου, ἐκ κλάδων ἐλάτου, τραπέζης, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν ἠρωϊκώτατα καὶ ὑπηρετήθημεν ἀλύπητα.

Καὶ ἰδοὺ διατὶ οἱ καπετάνιοι δὲν φοβοῦνται τὰ τσοπανόσκυλα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Ἀθηναϊκὴ ἦχώ

Ὅπως πρὸς εὐρεσιν τοῦ αἰτίου ἀνεξηγήτων τιῶν ἠθῶν καὶ αἰσθημάτων τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος, εἶνε χρεῖα ἀναδρομῆς μέχρι τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας, οὕτω πρὸς ἐπεξηγήσιν παραδόξων τιῶν τάσεων καὶ ψυχικῶν διαθέσεων τῶν ἀτόμων, εἶνε χρεῖα νὰ προστρέχωμεν εἰς τὰ πρῶτα αὐτῶν ἔτη, ὅτε βαθέως ἐνεχράσσοντο αἱ ἐντυπώσεις.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀπόκρων αἰσθάνομαι πάντοτε μίαν ἀκατανίκητον δυσθυμίαν. Εἴτε διασκεδάζω, εἴτε δὲν διασκεδάζω, εἴτε ἔχω λόγους νὰ ἤμαι δυσηρεστημένος, εἴτε δὲν ἔχω κανένα, εἴτε εἰς τὴν πατρίδα μου, εἴτε εἰς τὴν ξενητείαν, παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀρκεῖ νὰ εἴνε Ἀπόκρεως διὰ νὰ θεωρῶμαι ἢ δυστυχεστέρᾳ ὑπαρξίς, ἐξ ὅσων βαρύνουσι τὸν ἄθλιον αὐτόν πλανήτην. Ὑπῆρξεν ἐν τούτοις ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὰς Ἀπόκρεως ἤμην τῷ ὄντι δυστυχῆς καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ παιδικὴ μου ἡλικία. Ἐζῶν εἰς μίαν πόλιν, ρημιζομένην κυρίως διὰ τὸ Ἐκαρανάλι· τῆς Χοροῦ, παραστάσεις, τρέλα, εὐθυμία· ὅλος ὁ κόσμος ἀνάστατος. Ἄλλ' ἔζων συγχρόνως καὶ εἰς μίαν οἰκογένειαν μὲ αὐστηρὸν γαλήνῳ, διὰ τὴν ὁποίαν

αὶ διασκεδάσεις αὐτὰ ἦσαν ξένοι. Ὁ πατήρ μου ἀπεστρέφετο τὴν μετὰ τοῦ κόσμου ἐπιμιξίαν καὶ περιώριζε τὴν μητέρα μου. Τὰ παιδιά — παιδιά ἀρκετὰ μεγάλα πλέον — ἐμέναμεν εἰς τὸ σπίτι. Ἡ μόνη μας διασκεδάσις ἦτο νὰ βλέπωμεν ἀπὸ τὸ παράθυρον τοὺς διερχομένους προσωπιδοφόρους καὶ νὰ καθήμεθα εἰς γεύματα πλουσιώτερα τοῦ συνήθους, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν διόλου ὄρεξιν τὸ ἑσπέρας. Ἐκοιμώμεθα ἑνωρίς, ἀκριβῶς ὅταν ὁ κόσμος ἐξήρχετο νὰ διασκεδάσῃ... Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐμάνθανα ἀπὸ τὰ ἄλλα εὐτυχεῖα παιδιά τὰ θεάματα τῆς ἑσπέρας. Ἐμβαινα εἰς τὸ σπίτι καταλυπημένους καὶ ἤρχιζα τὰ δάκρυα καὶ τὰς παρακλήσεις νὰ πηγαίνωμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγον ὡς τὴν λέσχην ποῦ εἶχε χορόν, ὡς τὴν Πλατεῖαν, ὅπου συνηθροίζοντο αἱ λαμπραὶ συνοδείαι καὶ παραστάσεις τῶν μετρημισμένων... Ἄλλ' αἱ παρακλήσεις μου δὲν εἰσηκούοντο ἀπὸ κανένα. Γρήγορα ἀπληκίσθη καὶ περιωριζόμεν ἑἰς τὸ ἐξῆς νὰ κλαίω μόνος καὶ σιωπηλός. Μοῦ ἔκαμναν ἀηδῖαν τὰ φραγτὰ καὶ δὲν ἔτρωγα· μοῦ ἐκίνουν τὴν ζηλοτυπίαν οἱ προσωπιδοφόροι καὶ δὲν τοὺς ἔβλεπα ἀπὸ τὸ παράθυρον... Ἦμην δυστυχής.

Πολλὰς Ἀπόκρως διήλθον οὕτω κλαίων καὶ μελαγχολῶν. — τὰς Ἀπόκρως τῶν παιδικῶν μου, τῶν καλλιτέρων ἐτῶν. Καὶ ἰδοὺ διαπὶ σήμερον, ὅσους λόγους καὶ ἂν ἔχω νὰ μὴν ἦμαι δυσχερῆστῆ- μένος, αἰσθάνομαι τὰς δεκαπέντε—εἴκοσι αὐτὰς ἡμέρας τὴν ἀκουσίαν δυσθυμίαν περὶ ἧς ἔλεγον, ἀνάμνησιν ἀλγεινὴν, μεμακρυσμένην ἠχῶ τοῦ παρελθόντος, τὴν ὁποίαν τίποτε, ἐκτός τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τίποτε δὲν εἶνε ἱκανὸν νὰ κατασιγάσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

*

Τὸ ψυχολογικὸν αὐτὸ σύμπτωμα ἠθέλησα νὰ σὰς γνωρίσω, ὅχι μόνον διότι εἶνε αὐτὸ καθ'αυτὸ περίεργον, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐνοήσετε πόσον πληκτικὴ μοῦ εἶνε ἡ ἀθηναϊκὴ ἠχώ αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος καὶ τῆς προσεχούς. Ὅλα μοῦ φαίνονται ἀνούσια, ψυχρά, ἀηδιστικά, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑσπερίδος, ὅταν προσβλέπωμεν ἀλλήλους ἀμήχανοι καὶ σιωπηλοί, μέχρι τοῦ τέλους, ὅταν τὸ γαλακτόχρουν φῶς τῆς αὐγῆς φωτίζει πρόσωπα ὠχρά, νυσταλέα, ἐλεεινά· ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ γυμνόποδος καὶ μουντζουρωμένου, τοῦ κινουντος τὸν χυδαῖον γέλωτα διὰ μορρασμῶν, μέχρι τοῦ κομψοῦ δανδῆ, τοῦ ὑποκλινομένου πρὸ τῆς χορευτρίας του εἰς τὴν φωταυγῆ αἴθουσαν τοῦ χοροῦ!... Ἀπορῶ πῶς διασκεδάζει ὁ κόσμος μετὰ πράγματα χωρὶς λόγον, χωρὶς οὐσίαν, τυπικά, συνειθισμένα, νερόβραστα· ὅλα, ἀπὸ τὰ λαϊκὰ ἕως τὰ ἀριστοκρατικώτερα· ἀπὸ τὰ νομιζόμενα εὐφυῆ ἕως τὰ βλακωδέστερα... Καὶ κινήσεις, λέγουσιν, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ζωφόρους... Ἄλλὰ τί θεάμα εἶνε πάλιν αὐτὸ τὸ γαϊτανάκι, μετὰ τοὺς φρικτοὺς ἤχους τοῦ βιολίου του καὶ μετὰ τὰς χον-

δροσιδεῖς καὶ γενειώσας χορευτρίας του; Τί εἶδους εὐφυολογία εἶνε αὐτὰ τοῦ ποιητοῦ τοῦ κάρου καὶ πῶς γελᾷ ἀκόμη ὁ κόσμος μετὰ τὰς ξεσχισμένους φωνὰς τοῦ Φασουλή; Πόσῃν προξενούσιν ἀηδῖαν καὶ πληξίν τὰ ψευδῆ φιλοφρονήματα τῶν χορῶν ἐν ἐξωμίδι καὶ πόσας σκέψεις ἀλγεινὰς γεννῶσι τὰ φράκα ἐκεῖνα τὰ μελανὰ, τὰ περιστρεφόμενα ὑπὸ τὰ τόσῳ τετριμμένα μέλη τῆς ὀρχήστρας! Καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ συναθροίσεις αἱ ἀνούσιαι, τί σὰς λέγουσιν; Καὶ τὰ γεύματα μετὰ τὰ τόσα φραγτὰ, ποῦ σὰς ἀναγκάζουν νὰ στοιβάξετε μέσα σας, ὡς νὰ ἐπρόκειτο κατόπιν νὰ μὴ φάγετε ἕνα χρόνον; Καὶ οἱ αὐτοσχέδιοι χοροὶ, οἱ προκαλούμενοι ἀπὸ τὸν ἄχρονον καὶ πλημμελῆ κυμβαλισμὸν τῆς τάδε εὐ ἡγμένης δεσποινίδος; Καὶ τὰ βόταλα μετὰ τοὺς ἀλευρωμένους, καὶ αἱ κομπανίαι μετὰ τὰ δόμυνα καὶ τὰ σαχλὰ πειράγματα, αἱ περιερχόμεναι μετὰ βροχῆν ἢ μετὰ ἄνεμον, τὰ σπῆτια ποῦ δέχονται!... Καὶ οἱ κόποι, καὶ αἱ ἀγρυπνίαι, καὶ αἱ φροντίδες καὶ τὰ ἔξοδα!... Ἄχ, Θεέ μου! καὶ δι' αὐτὰ ἔκλαια ὅταν ἤμην μικρός; Καὶ τί εἶνε τώρα τάχα ποῦ τ' ἀπολαμβάνω καὶ τὰ ἀηδιάζω; Καὶ μήπως διασκεδάζει κανεὶς; καὶ μήπως εἶνε δυνατόν νὰ διασκεδάσῃ κανεὶς μετὰ αὐτὰ!

*

Τίποτε, τίποτε. Εἶμαι προκατελημμένος, πολὺ ὑποκειμενικός, πολὺ λυρικός. Βλέπω τὴν μίαν μόνον ὄψιν τοῦ πράγματος καὶ λησμονῶ ὅτι διὰ νὰ γελᾷ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ γείνη πάλιν παιδίον, νὰ διδῆ σημασίαν εἰς πράγματα ἀσήμαντα, ν' ἀστείβεται μετὰ τὰ σοβαρὰ καὶ νὰ σοβαρεύεται μετὰ τὰ ἀστεῖα... Βλέπετε ὅλον αὐτὸν τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος νυχθημερόν διασκεδάζει; Διασκεδάζει; πράγματι. Ἐχει ὑπόστῃ αὐτὴν τὴν μετὰ χάσιν καὶ διατελεῖ ἐν καταστάσει παραφορᾶς. Τὸ αἰσθημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον τὸν ὀπιέζει κατὰ τοῦ κόσμου, μακρὰ ἤδη συνήθεια τὸν ἔκαμε νὰ τὸν καταλαμβάνῃ ἀσυνειδήτως μόλις ἀρχίσῃ τὸ τριψίδιον, διὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ παρὰ μετὰ τὸν κώδωνα τοῦ ἀποδείπνου. Τότε μόνον θὰ τῷ φανῶσιν ὅλα ψυχρὰ καὶ ἀνούσια, ὡς ν' ἀγρυπνίετο ἐξ ὄναιρου γλυκέος. Διότι ὄνειρον, ἐν ὄνειρον γλυκὺ, εἶνε ἡ τρελὴ Ἀπόκρως δι' ὅλους τοὺς ἱκανοὺς νὰ ὑψίστανται ἀκόμη τὴν ἐπιδρασίν τῆς. Λέγω καὶ ἱκανοὺς· καὶ μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ ἀνίκανοι, ἐντελῶς ἀνίκανοι νὰ διασκεδάσουν, μολονότι καυχῶνται διὰ τοῦτο;... Ἄλλ' ἰδέτε τώρα ὅλους ἐκείνους, ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν ὁποίων ἀνθίζουσι βόδα καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ὁποίων καίει ἡ ἀσβεστος τοῦ πόθου ὀλός. Δι' αὐτοὺς ὅλα εἶνε ὠραῖα, ὅλα χαρμόσυνα. Τὴν νύκτα τὴν διέρχονται ἐν τῇ μέτῃ τῶν ἀνθέων, τῆς μουσικῆς, κρυφίων θωπεϊῶν, λαθραίων βλεμμάτων, λόγων γλυκέων... Καὶ τὴν πρωίαν εὐρίσκουν ἀκόμη ὄρεξιν νὰ γελᾶσουν μετὰ τὸν Ποιη-

τὴν ἢ μὲ τὸν Περικλέτον, νὰ παρακολουθήσωσι τοὺς ἀγῶνας τῶν Ῥοπαίων, νὰ καγγιάσουν πρὸ τῆς διερχομένης Καμῆλας...

*

Ἄ, ἰδῶ σταθῆτε! Μὲ τὴν Καμῆλαν γελῶ καὶ ἐγώ. Εἶνε τὸ μόνον, τὸ ὅποιον ἐκ τῶν ἀθηναϊκῶν Ἀπόκρων μὲ δυσχερεστεῖ ὀλιγώτερον. Ὁ ὄγκος ἐκείνος ὁ παράδοξος, ὁ ἄξεστος, ὁ ῥυπαρὸς, ὁ ῥακένδυτος, ἀσκεῖ περιέργων ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν νεύρων μου. Κάτωθεν τοῦ πανίου, τοῦ καλύπτοντος τὸ πελώριον σῶμα, φαίνονται τέσσαρες πόδες ἀνθρώπινοι, πολλάκις γυμνοί. Ἄν τὸ σκέπασμα ἦτο ὀλίγον μακρότερον, θὰ ἐκάλυπτε τὴν ἀπρέπειαν αὐτὴν. Ἀλλὰ θὰ ἔλειπεν οὕτως ἐν στοιχεῖον γέλωτος σημαντικόν. Βλέπει τοὺς πόδας καὶ ὁ νοῦς σου πηγαίνει ἀμέσως εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ἕνα ὀπίσω, ὁ ὅποιος δὲν βλέπει: καθόλου καὶ περιπατεῖ ὅπου τὸν σύρου, — τὸν ἄλλον ἐμπρός, ὁ ὅποιος βλέπει ἀπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ τεραστίου λαίμου καὶ διευθύνει τὸ τέρας καὶ χειρίζεται τὸν μηχανισμόν δι' οὗ ἀνοίγοι καίει τὸ στόμα καὶ ψαρεύει τὰ καπέλα τῶν διαβατῶν καὶ τὰ πορτοκάλια τοῦ μανάβη. Συλλογίζεσαι ἐπίσης πῶς ὁμόνοια εἶνε χρεῖα νὰ συγκαταῖ ἐκεῖ μέσα τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἀποτελοῦντας ὁμοῦ ἐν ζῶον, καὶ φραντάζεσαι τί θὰ ἐγένετο τὸ κακόμοιρον αὐτό, ἂν ἐξαφρα μία ἕρις τοὺς ἔκαμνε νὰ τραπῶσι διευθύνσεις ἀντιθέτους... Ἄλλ' εἶνε σπάνια τὰ παραδείγματα τοιαύτης συμφορᾶς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ τέρας ὀρθοποδεῖ σῶον καὶ ἀκέραιον καὶ περιάγει τοὺς ὕβους τοῦ δι' ὄλων τῶν ὁδῶν ὑψοῦν καὶ χαμηλόνον τὴν κεφαλήν. Δὲν ὑπάρχει κομικώτερον θέαμα ἀπὸ τὴν ὀπισθοχώρησίν του καὶ ἀπὸ τὸν χορὸν του. Τὰ παιδιὰ, τὸ παρακολουθοῦν ἀπὸ γειτονίας εἰς γειτονίαν ἐν βοῇ καὶ ἀλαλαγμῶ. Καὶ ὁ νταῖρες κτυπᾷ καὶ ὁ καμηλιάρης ψάλλει:

Πορτοκάλι ψάρεψε.

Ὠχ κυρὰ νταρνάνα...

Καὶ τὰ παιδιὰ γελοῦν καὶ ἕνας ἐλευθὸς καταμουντζουρωμένος περιφέρει τὸν δίσκον του καὶ συνάξει πεντάλεπτα, γελῶν καὶ αὐτὸς διὰ τὸ θέαμα, τὸ ὅποιον ζητεῖ νὰ τὸν πληρώσουν...

*

Φέτος αἱ Ἀπόκρως προμηνύονται ἀρκετὰ ψυχραὶ — ὄχι ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ καιροῦ βέβαια, ὁ ὅποιος διατηρεῖται γλυκὺς. Τὰ πένθη καὶ ἡ οικονομικὴ κρίσις λέγουσι ὅτι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ λείπη ἡ ὄρεξις ἡ μεγάλη καὶ ἡ κινήσις. Οἱ χοροὶ σχετικῶς ἀραιοὶ καὶ ὄχι λαμπροὶ — ὀμιλῶ ἀντικειμενικῶς τῶρα κομιχάτων, ἐμψυχόνον τὸν ζῆλον τοῦ κόσμου, δὲν ἐυσυτήθη νέκρωσις καὶ ἐγκατάλειψις. Ἡ ἀπόπειρα τοῦ γαλλανισμού τῶν ἀθηναϊκῶν Ἀπόκρων, ἡ ὅποια ἐγένετο πρὸ τινῶν ἐτῶν, εἶνε χρεῖα νὰ ἐπαναληφθῇ. Τὸ ῥέυμα ἦτο ἀνίσχυρον.

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ὁ Πυρετός καὶ ἡ Κινίνη

Εὐρέθη τέλος ἡ ἐξήγησις τῆς θεραπευτικῆς ιδιότητος τῆς κινίνης εἰς τοὺς διαλείποντας πυρετούς. Ἡ κινίνη ἐφαρμοζομένη κατὰ τῶν πυρετῶν εἶνε ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐκείνων φαρμάκων τῆς θεραπευτικῆς, ὧν ἡ ἐνέργεια εἶνε ἀπολύτως ἀσφαλής.

Τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς τούτων ἐξήγουν μέχρι τοῦδε, παραδεχόμενοι τὴν κινίνην ὡς μέσον ἀντινευρικὸν ἐξασκοῦν εὐνοϊκὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν διάφορων ἀγνώστων λειτουργιῶν, αἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαλειπόντων πυρετῶν παρατηροῦνται συμβαίνουσαι ἐν τῷ νευρικῷ συστήματι. Κατὰ τὸ ἔτος 1867 παρέσχεν ἤδη ὁ ἐν Βόννῃ καθηγητὴς Κάρολος Βιντζ νέαν ἐξήγησιν τῆς ἐνεργείας τῆς κινίνης, ἥτις τότε μὲν μὴ τυχοῦσα μεγάλης προσοχῆς, ἀναδεικνύεται τώρα μόλις ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ὀρθότητι, διότι ἀνεκαλύφθη ὅτι τὸ αἷτιον τῶν διαλειπόντων πυρετῶν εἶνε ὃν τῆς κακοτάτης βαθυμίδος, ἥτοι τὸ Plasmodium malariae ἀνήκον εἰς τὴν τάξιν τῶν πρωτοζῶων ἢ ἀμοίβων. Κατ' ἐκείνην ἤδη τὴν ἐποχὴν εἶχε δεῖξῃ ὁ Βιντζ ὅτι ἡ ὑδροχλωρικὴ κινίνη εἶνε ἰσχυρόν δηλητήριον διὰ τὰ πρωτοπλάσματα σηπομένων φυτῶν, ἐνεργεῖ καὶ λίαν κωλυτικῶς εἰς διαφόρους ζυμωτικὰς καὶ σηπτικὰς δόσεις· ἀπέδειξε προσέτι τὴν δηλητηριότητα τῆς κινίνης διὰ τὰ πρωτόζωα τοῦ γλυκέος ὕδατος. Ὅταν αἱ κινήσεις αὐτῶν εἶνε ἐν πλήρει κυκλοφορίᾳ καὶ προσθέσωμεν τότε τὴν λίαν ἀραιὰν διάλυσιν κινίνης, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μὲν κινήσεις παύουσιν αὐτοστιγμαί, τὰ δὲ ζῶα καταστρέφονται μετ' ὀλίγον. Καὶ εἰς τὴν ἀραιοτάτην διάλυσιν τῆς κινίνης μέχρις 1 εἰς 30.000 παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ ἐνέργεια, ἀρῶν παρέλθωσιν ὁμως ὥραί τινες. Ὁ Βιντζ συνεπέρανε τότε ὅτι ἡ κινίνη δὲν ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἀλλὰ καταπαύει τοὺς διαλείποντας πυρετούς καὶ πάντα τὰ συμπτώματα αὐτῶν, ἐπομένως καὶ τὰς παρεμπίπτουσας προσβολὰς, παραλύουσα τὴν αἰτίαν αὐτῶν, ἥτις πιθανώτατα εἶνε κατώτατος τις ὀργανισμός. Ἡ προϋπόθεσις αὕτη ἐπηλήθευσε μετὰ παρέλευσιν 25 περίπου ἐτῶν. Ὁ Λαβεράν ὁ εὐρών τὸ πλάσμαδιον τῶν διαλειπόντων πυρετῶν, ἀπέδειξε προσέτι ὅτι μόλις ὁ πάσχων λάβῃ κινίνην, ἐξαφανίζεται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, ὅστις ζῆ ἐντὸς τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἀμέσον ἐπίδρασιν τῆς κινίνης ἐπὶ τῶν ἀμοίβων φενοῦνται ταῦτα. Ἐὰν μίξωμεν μίαν σταγόναθεινικῆς ἢ ὑδροχλωρικῆς κινίνης μετὰ μίαν σταγόνας αἵματος τοῦ πάσχοντος, παύουσιν ἀμέσως αἱ κινήσεις τοῦ μικροῦ τούτου παρασίτου, μεταβαλλομένου εἰς πτῶμα. Οὕτως ἡ θεραπεία τῶν πυρετῶν διὰ τῆς κινίνης γίνεται νῦν συστηματικῶς ἐπιστη